

Kurzusleírás (tematika)

Társadalomtudományi és kommunikációs ismeretek I/1 Design- és Művészetszociológia				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Antalóczy Tímea, PhD, antaloczy@mome.hu				
Kód: M-DM-103	Tantervi hely: MA, DM	Javasolt félév: I. évfolyam	Kredit: 5	Tanóraszám: 25 Egyéni hallgatói munkaóra: 50
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): Társadalomtudományi és kommunikációs ismeretek I/2, oktató: Berky Tamás, október 10-11, 17				
A kurzus célja és alapelvei: A Szociológiai ismeretek tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék az alapvető társadalomtudományi fogalmakat, elméleteket, kutatási módszereket és ezeket alkalmazni is tudják a saját szakterületükön. Szűkebb célja, hogy a hallgatók ismereteket szerezzenek a művészet társadalmi szerepvállalásáról, arról, hogy milyen szerepe volt, van, lesz a művészeti alkotásoknak. A művészek milyen technikák révén tájékozódhatnak a társadalmi - történeti folyamatokról, milyen társadalmi környezetben kell létezniük, alkotniuk, az alkotásokból milyen társadalom képe rajzolódik ki az egyes történeti korszakokban. A társadalmi létben milyen szerepe lehet a művészek/tervezők sajátos látásmódjának, és mint sajátos kommunikációs rendszernek, mi a funkciója. Kik a befogadók, hogyan, milyen módon hatnak rájuk az alkotók és alkotásaik.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: 1) A menedzselte tervezői/alkotói tevékenységekkel kapcsolatos társadalmi – különösen a fenntarthatósági – igényeket azok sokoldalúságában ismeri. 2) Magabiztos tudással rendelkezik a design- és művészetmenedzsment területen alkalmazott, a piaci és a társadalmi igényeket is tükröző értelmezési módszerekről. Képesség: 1) A design / művészeti koncepciókat összekapcsolja más szakterületek hasonló eszközeivel, stratégiai látásmódban. 2) Holisztikusan szemléli a képviselt design / művészeti programok piaci, környezeti, társadalmi fenntarthatósági tényezőit. Attitűd: Érzékeny a kulturális piac iránti, változó társadalmi elvárásokra, egyensúlyra törekszik az igényeknek megfelelés és az igények befolyásolása között. Autonómia és felelősségvállalás: Önállóan ismer fel és old meg problémákat.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök: 1. Szociológiai alapfogalmak 2. A társ. kutatás módszerei 3. A művészetszociológia alapfogalmai, módszertana 4. A fényképezés, mint kutatási módszer 5. A művészeti észlelés 6. Közvetítő intézmények 7. A művészeti alkotás, mint szociológiai dokumentum 8. Az alkotók, mint társadalmi réteg 9. A művész helye, szerepe 10. Mű és közönsége				
Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: A tantárgyhoz kapcsolódó elméleti kérdésekre terepmunka keretében - kortárs művészekkel - készített interjúk, az órai diskurzus és a szakirodalmak mentén keressük a válaszokat.				
<u>Értékelés módja:</u> órai jelenlét/aktivitás, határidők betartása, irodalmi referátum elkészítése, terepmunka teljesítése megadott szempontok alapján, tapasztalatok prezentálása, esszé megírása <u>Az értékelés szempontjai:</u> A félév végi aláírás feltétele az órák látogatása a TVSZ szerint. A félév végi osztályzat a félévközi – határidőre elkészített – feladatok (kijelölt irodalmak elolvasása, irodalmi referátum, interjú, esszé) teljesítéséből, az órákon való aktív részvételből, illetve a terepmunkából áll. <u>Teljesítendő követelmények:</u> A félév első 6 hetében a szemináriumi órák keretében megvitatjuk - a kötelező irodalmak segítségével - az elméleti alapokat. Egy-egy kortárs művész életútjának elméleti feldolgozása, terepmunka keretében interjú készítése a megadott szempontok alapján. A félév második felében a hallgatók prezentálják az önálló terepmunka tapasztalatait a választott művészeti szcena kontextusában. Az utolsó óra keretében szintetizáljuk a megszerzett ismereteket egy ún., a tantárgyhoz elkészített fogalomtár mentén. A prezentáció és az egyéni, szabadon választott esszé leadásának végső határideje: 2020. november 24. kedd éjféli				

Az érdemjegy kiszámítása: órai részvétel, aktivitás: 40%, írásbeli munka 40%, prezentáció: 20% A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét részből érvényes elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a két kurzus eredményének egyszerű számtani átlagolásával történik, tört szám esetén a szemináriumra kapott eredmény alapján történik a kerekítés.

Kötelező irodalom:

- Adorno, T. W. – Horkheimer: *A kultúripar*. In: Horkheimer, M. – T.W. Adorno: *A felvilágosodás dialektikája*. Budapest: Gondolat – Atlantisz. 147-201 p.
- Babbie, E. (1998): *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Budapest: Balassi 313-319 p
- Barabási Albert László (2018): *A képlet*. Budapest: Libri 57-74 p
- Bourdieu, P. (1978 [1968]): *A művészeti észlelés szociológiai elméletének elemei*. In Józsa Péter. (szerk.): *Művészetszociológia*. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 175–200 p
- Bourdieu, P. (2005): *A megértés megértése*. In: Bónus-Kelemen-Molnár: *Intézményesség és kulturális közvetítés*. Budapest: Ráció 341- 377 p
- Griff, M.: *Hogyan toborzódnak a művészek, és hogyan nőnek bele szerepükbe?* In: Józsa Péter. (szerk.) (1974): *Művészetszociológia*. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 147-160 p.
- S. Nagy Katalin (2007) *Mű – művészek - befogadás. Képzőművészet és szociológia*. Budapest: Gondolat.
- Sztompka, Piotr (2009): *Vizuális szociológia. A fényképezés, mint kutatási módszer*. Bp. – Pécs: Gondolat – PTE.
- Wessely Anna (2012) *A művészetszociológia – „Kinek nem kell, és miért?”*, KÉK, I.-II. sz.
- Wessely Anna (1998): *A kultúra szociológiai tanulmányozása*. In: Wessely Anna szerk. (1998): *A kultúra szociológiája*. Budapest: Osiris. 7-27 p.
- Művész-szerep, Korunk című folyóirat, 2010/5 tematikus számának kijelölt tanulmányai

Ajánlott irodalom:

- Barthes, Roland (1985): *Világoskamra*. Budapest: Európa
- Capa, R. (2013): *Kissé elmosódva*. Budapest: Park
- Eco, Umberto (1990): *A vizuális üzenetek szemiotológiája*. In S. Nagy Katalin: *Művészetszociológiai szöveggyűjtemény II*. Budapest: Tankönyvkiadó,
- Eco, Umberto (1998): *Nyitott mű*. Budapest: Európa
- Giddens, Anthony (2008): *Szociológia*. Budapest: Osiris.
- Hauser Arnold (1982): *A művészet szociológiája*. Budapest: Gondolat
- Hock Bea (2005): *Nemtan és pablikart*, Budapest: Praesens Books
- Józsa Péter (szerk.) (1978): *Művészetszociológia*, Budapest, KJK
- Lengyel György (2011): *Vizuális szociológia. Szöveggyűjtemény a fotó társadalomtudományi alkalmazásáról*. Budapest: Corvinus Egyetem
- Valuch Tibor (2015): *A jelenkori magyar társadalom*. Budapest: Osiris
- Zsigmond Andrea (2015): *Miért ne fogyasszunk kulturális terméket? Esettanulmány: Kísérlet a „színház” szó jelentésének kibontására* <http://communicatio.hu/jelkep/2015/1>

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Tanórán kívüli konzultációs időpont és helyszín: közvetlenül a kurzus után, kedd 15.10-16.40, amelyhez előzetes – min. előtte lévő napon történő - bejelentkezés szükséges. Helyszíne: előzetes egyeztetés szerint. Kapcsolatfelvétel módja: e-mail.